

SADRŽAJ

UVOD	15
TEORIJSKI OKVIRI I POJMOVNO RAZGRANIČAVANJE	19
1. Netolerancija na dvosmislenost	19
2. Netolerancija na neizvesnost	21
3. Odnos između netolerancije na dvosmislenost i netolerancije na neizvesnost	23
4. Srodni konstrukti	24
4.1. Potreba za kognitivnim zatvaranjem	24
4.2. Rigidnost i dogmatizam	25
4.3. Orijentacija ka neizvesnosti	26
4.4. Strah od nepoznatog	26
4.5. Potreba za epistemičkom kontrolom	27
4.6. Averzija prema nejasnoći	28
4.7. Zaključci o odnosu netolerancije na dvosmislenost i neizvesnost sa srodnim konstruktima	30
5. Povezanost netolerancije na dvosmislenost i netolerancije na neizvesnost sa varijablama iz domena ličnosti i drugih individualnih razlika	31
MERENJE	37
1. Merenje netolerancije na dvosmislenost	37
2. Merenje netolerancije na neizvesnost	42
PRIMENA U KOGNITIVNOJ PSIHOLOGIJI	49
1. Pažnja i percepcija: Pristrasnost u pažnji u kontekstu neizvesnosti	49
2. Donošenje odluka	51
3. Učenje i plastičnost mišljenja	55
4. Neki od neurofizioloških nalaza u vezi sa netolerancijom na neizvesnost / dvosmislenost	57
5. Eksperimentalne paradigme kojima se ispituju netolerancija na neizvesnost i netolerancija na dvosmislenost	60
PRIMENA U KLINIČKOJ PSIHOLOGIJI	65
1. Od modela specifičnog za GAP do šire transdijagnostičke uloge	65
2. Carletonov transdijagnostički okvir i „strah od nepoznatog“	66
3. Netolerancija na neizvesnost i specifični poremećaji	67
4. Netolerancija na dvosmislenost: preplitanje i diferenciranje	68
5. Neurobiološki i razvojni aspekti	69
6. Praktične implikacije	69
ULOGA KULTURE	73
1. Teorijski okvir kroskulturnih razlika u netoleranciji na neizvesnost i dvosmislenost	73
2. Empirijski nalazi o kroskulturnim razlikama u pogledu netolerancije na neizvesnost / dvosmislenost	74
3. Kako se kultura „ugrađuje“ u netoleranciju na neizvesnost/dvosmislenost	75
4. Praktične implikacije	76
PRIMENA U PSIHOLOGIJI OBRAZOVANJA	77
1. Netolerancija na neizvesnost i dvosmislenost i akademsko funkcionisanje	77
2. Netolerancija na neizvesnost i akademsko izgaranje: učenici i nastavnici	78
3. Netolerancija na neizvesnost i dvosmislenost i usvajanje stranog jezika	79
4. Praktične implikacije	80

PRIMENA U SOCIJALNOJ PSIHOLOGIJI	83
1. Prosocijalno ponašanje i saradnja u situacijama dvosmislenosti i neizvesnosti	83
2. Socijalna anksioznost, ruminacija i „čitanje” drugih	84
3. Od sumnje do paranoje: interpersonalna percepcija	85
4. Autoritarnost i međugrupni odnosi	85
5. Ideološka rigidnost i politička polarizacija	86
6. Teorije zavere kao „zatvaranje” neizvesnosti	86
7. Krize, kolektivni stres i strategije suočavanja	87
8. Zaključak	88
PRIMENA U PSIHOLOGIJI SPORTA	89
1. Sport kao prirodna laboratorija neizvesnosti i dvosmislenosti	89
2. Netolerancija na neizvesnost, takmičarska anksioznost i performans	92
3. Tolerancija na dvosmislenost, kreativnost i adaptivna improvizacija	93
4. Uloge u timu, trenerska kompetencija i organizaciona neizvesnost	94
5. Netolerancija na neizvesnost i dvosmislenost, mentalno zdravlje i ekstremna ponašanja u sportu	96
6. Merni instrumenti	98
7. Primena i intervencije	98
8. Specifične populacije i razvojne perspektive	100
9. Integrativni model i budući pravci	101
PRIMENA U KONTEKSTU LJUBAVNIH (PARTNERSKIH) VEZA	103
1. Relacijska neizvesnost	103
2. Uloga netolerancije na neizvesnost i netolerancije na dvosmislenost u kontekstu prevara	105
3. Seksualno blagostanje i zadovoljstvo vezom	107
4. Emocionalna zavisnost i partnersko nasilje	107
5. Novi vidovi partnerskih odnosa: poliamorija i konsenzualna nemonogamija	107
PRIMENA U ORGANIZACIONOJ PSIHOLOGIJI	111
1. Produktivnost i blagostanje zaposlenih	111
2. Izgaranje, stres i namera napuštanja posla	112
3. Otpornost na organizacione promene	113
4. Kreativnost i inovacije	113
5. Liderstvo i donošenje odluka	114
6. Preduzetništvo i poslovno odlučivanje	114
7. Skale za procenu tolerancije na dvosmislenost i neizvesnost u organizacionom ili karijernom kontekstu	115
8. Praktične implikacije	116
PREDLOZI ZA BUDUĆA ISTRAŽIVANJA I UNAPREĐENJE MERENJA	119
LITERATURA	121